

Projekt

z dnia 11 lutego 2022 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA WISŁA**

z dnia 24 lutego 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, z późn. zm.), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 tj. ze zm.)

**Rada Miasta Wisła
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Wisła.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.

Przewodniczący Rady
Miasta Wisła

Janusz Podzorski

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Wisła

z dnia 24 lutego 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2022**

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	2
II.	DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z NARKOMANIĄ NA TERENIE MIASTA WISŁA	2
III.	ADRESACI PROGRAMU	7
IV.	CELE I ZADANIA PROGRAMU	7
V.	PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	12
VI.	SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU	13
VII.	ZASADY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	13

I. WPROWADZENIE

Rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz narkotykowych, jak i profilaktyka w tym zakresie, należą do zadań własnych gminy. Są one realizowane w ramach rocznego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Podstawą do tworzenia ww. programu są:

- ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o *zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw*,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o *wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu narkomanii*.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022, zwany w dalszej części „Programem”, stanowi odpowiedź na zapisy ww. ustaw. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Głównym celem Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. Cel główny będzie realizowany przez 6 celów operacyjnych.

Kierunki określone w niniejszym Programie stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich, jednocześnie pozostaje on zgodny zarówno z kierunkami zawartymi we wspomnianych ustawach, jak i innymi dokumentami strategicznymi na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym:

- Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021–2025, przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r.
- Programem Przeciwdziałania Uzależnieniom w Województwie Śląskim na lata 2021 – 2030, przyjętym uchwałą Nr VI/34/10/2021 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28 czerwca 2021 r.
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023, przyjętym uchwałą XXIII/202/20 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 24 listopada 2020 r.
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2016 – 2024, przyjętą uchwałą Nr XXIII/301/2016 Rady Miasta Wisła z dnia 27 października 2016 r.
- Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Wisła w latach 2016 – 2025, przyjętym Uchwałą XXIII/302/2016 Rady Miasta Wisła z dnia 27 października 2016 r.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z NARKOMANIĄ NA TERENIE GMINY WISŁA

WSKAŹNIK I

Niniejszy Program stanowi m.in. realizację wyników z badania dzieci i młodzieży szkolnej przeprowadzonego w szkołach funkcjonujących na terenie naszej gminy w okresie od 4 do 15 października 2021 r. oraz Raportu „Badanie środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie powiat cieszyński – Cieszyn 2020”. Badanie w nowym roku szkolnym oparto na obserwacjach i rozmowach w ramach Zespołu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie. Dane porównywalne za lata 2017 – 2020 pozyskano z Raportu.

Wyniki badań, odzwierciedlają rzeczywiste problemy jakimi są, stosowane wśród uczniów, substancje psychoaktywne, tj. alkohol, papierosy i narkotyki. Badanie pozwoliło również określić poziom poczucia bezpieczeństwa min. w szkole oraz w domu. W badaniu wzięli udział uczniowie klas IV i VIII ze Szkół Podstawowych w Wiśle, rozmowy zostały przeprowadzone anonimowo.

Napoje alkoholowe

Jak wskazują uczniowie, dostęp do alkoholu dla młodzieży jest stosunkowo prosty. Wyniki badania wskazują, iż 15% przebadanej młodzieży szkolnej miało już kontakt z alkoholem, z tego prawie wszyscy zadeklarowali, że było to więcej niż jeden raz. Pozytywnym aspektem jest to, iż najmłodszy badani uczniowie w 39% uznali, że nigdy nie spożywali alkoholu.

Rodzajem spożywanego alkoholu jest najczęściej piwo, wino oraz wódka. Na pytanie dot. miejsca spożywania alkoholu odpowiadano: „*w własnym domu*”, „*na podwórku, w parku, w lesie*”, „*w domu kolegów(koleżanek)*”. Ponadto 76% uczniów deklaruje, iż sami nie kupują alkoholu, mają do niego dostęp przez swoich kolegów i koleżanki. Dwie osoby przyznały, że alkoholem są częstowane przez swoich rodziców.

Środki odurzające

Z danych wynika, iż ponad 85% młodzieży szkolnej nigdy nie zażywało środków odurzających. Prawie 19% uważa, że zna kogoś ze swojego otoczenia kto miał kontakt z narkotykami. Na pytanie „*czy w twoim środowisku narkotyki są łatwo czy też trudno dostępne?*”, aż 31% twierdzi, że są „*łatwo dostępne*”, 9% odpowiedziało „*trudno dostępne*”, natomiast połowa oświadczyła: „*trudno powiedzieć*”.

Nowe substancje psychoaktywne tzw. „Dopalacze”

Jak wskazują uczniowie, odsetek tych, którzy używali dopalaczy, jest niższy niż odsetek uczniów sięgających po przetwory konopi. Takie wyniki wskazują, że uczniowie mają coraz większą świadomość niebezpieczeństwa jakie niosą za sobą te substancje.

Uczniowie wskazują, że najczęstszym powodem sięgania przez dzieci i młodzież po substancje psychoaktywne jest ciekawość skutków ich działania, ponadto chcą w ten sposób zaimponować innym osobom. Młodzież starsza poszukuje w tym również wrażeń.

Niepokojący jest fakt względnie łatwego dostępu dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych.

Papierosy

Badania pokazują, że 80% uczniów ze wszystkich gminnych szkół nigdy nie paliło papierosów, 9% próbowało kilka razy palić papierosy, natomiast 3% pali „*czasami - dość często*”.

Jednocześnie w ramach Zespołu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie, w 2021 roku z pomocy psychologa, w zakresie terapii od środków psychoaktywnych skorzystało 11 osób, w tym 2 nieletnie.

Poczucie bezpieczeństwa

Według uczniów na terenie tut. Gminy 6 na 10 osób zdecydowanie najlepiej czuje się w środowisku domowym. W czasie pandemii, uczniowie realizowali naukę w systemie zdalnym, poprzez platformy

edukacyjne. Ograniczone zostały kontakty osobiste, które przeniesiono w media społecznościowe. Obecnie 35% uczniów mówi o wysokim poziomie hejtu w Internecie i słownej agresji na terenie szkół. Obserwowane są zjawiska autoagresji i zaburzenia odżywiania (bulimia, anoreksja) często w połączeniu z depresją.

Skuteczność przeciwdziałania zachowań ryzykownych

Wyniki badań wskazują, iż 83% uczniów potwierdziła uczestnictwo w zajęciach poświęconych problemom uzależnień np. od alkoholu, narkotyków itp. „na terenie szkoły”. Ponadto na pytanie „Czy rodzice rozmawiali z Tobą kiedykolwiek na temat zagrożeń związanych z uzależnieniem?” – 32% uczniów przyznało „tak, ale rzadko”, 25% „tak, dość często”, natomiast prawie 29% nigdy nie rozmawiało na ten temat z rodzicami.

Programy profilaktyczne, zajęcia oraz pogadanki dot. zagrożeń związanych z uzależnieniami skierowane do uczniów, realizowane w szkołach, potwierdzają swoją skuteczność w zmniejszaniu skali występowania wielu zachowań ryzykownych. Ponadto zagospodarowanie wolnego czasu poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych (np. sportowych), organizację wypoczynku letniego czy też organizację ferii zimowych, ma również ogromny wpływ na zachowania ryzykowne wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Jednakże w 2021 roku, ze względu na wprowadzony stan epidemii oraz bardzo duże ryzyko zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i nieprzewidywalność rozwoju sytuacji w tym zakresie, wiele z zaplanowanych działań o charakterze grupowym, ujętych w Programie na 2021 rok, nie zostało zrealizowanych.

Reasumując powyższy raport, w 2022 roku szczególny nacisk winno się położyć na zajęcia profilaktyczne z uczniami szkół podstawowych oraz wzmocnienie więzi rodzinnych, jak i autorytetów wychowawczych, oraz organizację zajęć pozalekcyjnych (np. sportowych), organizację wypoczynku letniego i organizację ferii zimowych zwłaszcza ze względu na to, iż w związku z trwającym w naszym kraju stanem epidemicznym wiele zaplanowanych działań na rok 2021 nie zostało zrealizowanych.

WSKAŹNIK II

Kolejnym wskaźnikiem nasilenia problemów alkoholowych na terenie naszej gminy jest liczba podań do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle (KRPA) o skierowanie do Sądu Rejonowego podania o objęcie leczeniem odwykowym na przestrzeń ostatnich lat (2017 – 2020) co obrazuje tabela 1. Poniższe zestawienie prezentuje bardzo duży wzrost liczby podań do KRPA w Wiśle w 2020 roku, bo o 116% w stosunku do roku 2019 oraz 175% w stosunku do roku 2017. Jest to prawdopodobnie efekt wprowadzenia w naszym kraju stanu epidemii, w tym narodowej kwarantanny, izolacji, czasowego zamknięcia zakładów pracy, szkół, a co za tym idzie konieczności zmagania się z trudnymi emocjami, lękami o zdrowie i życie własne i najbliższych, lękami egzystencjalnymi dotyczącymi przyszłości, a także poczuciem bezradności wobec sytuacji zewnętrznej.

tabela 1. liczba podań do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle w latach 2017 –2020.

rok	2017	2018	2019	2020
liczba podań	12	15	18	21

źródło: opracowanie własne KRPA Wisła

Znaczący wzrost można również zaobserwować w zakresie złożonych wniosków przez KRPA w Wiśle do Sądu Rejonowego w Cieszynie o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego (w 2020 roku, do Sądu Rejonowego złożono 15 takich wniosków). Tu również zauważalny jest bardzo wysoki wzrost liczby wniosków w stosunku do lat poprzednich (o 107% w stosunku

do 2019 r. oraz o 136% w stosunku do roku 2017), co wskazuje na nasilenie występowania problemów alkoholowych.

tabela 2. liczba wniosków o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym złożonych do sądu w latach 2017 – 2020

rok	2017	2018	2019	2020
liczba podań	11	10	14	15

źródło: opracowanie własne KRPA Wisła

Niestety w rzeczywistości odsetek problemów związanych z chorobą alkoholową, ryzykownym spożywaniem alkoholu lub pićem szkodliwym nie jest odzwierciedleniem w rzeczywistości. Tylko pewien procent osób postanawia podjąć działania w kierunku zobowiązania do leczenia odwykowego przeciwalkoholowego, w większości przypadków, rodziny, w których występują problemy alkoholowe woli w nich trwać niż przeciwdziałać, wiąże się to przede wszystkim z mechanizmem współuzależnienia wśród członków rodziny.

Różne wzory spożywania alkoholu¹

Nikt nie sięga po alkohol po to, aby mieć problemy. Przeciwnie każdy, kto spożywa alkohol oczekuje korzyści – chce poprawić sobie nastrój, ubarwić szarą codzienność, ułatwić kontakty towarzyskie, zrelaksować się. Niektórzy nawet wierzą, że alkohol może mieć korzystne działanie zdrowotne.

Choć alkohol jest trucizną i z punktu widzenia toksykologii każda ilość wypitego alkoholu jest ryzykowna, to jednak w większości przypadków spożywanie małych dawek alkoholu nie pociąga za sobą widocznych szkód zdrowotnych i konsekwencji społecznych. Mimo to nie powinni wcale pić alkoholu:

- młodzi ludzie (ze względu na ryzyko poważnych zaburzeń rozwojowych),
- kobiety w ciąży i matki karmiące (z powodu ryzyka uszkodzenia płodu i negatywnego wpływu na zdrowie dziecka),
- osoby chore, przyjmujące leki wchodzące w reakcje z alkoholem,
- wszyscy, którzy znajdują się w okolicznościach wykluczających picie (kierując pojazdami, przebywając w pracy, w szkole, itp.),
- osoby, którym szkodzi każda, nawet najmniejsza, ilość alkoholu.

Osoby pijące alkohol mogą wielokrotnie w ciągu swojego życia zmieniać wzór spożywania alkoholu od abstynencji, poprzez picie o niskim poziomie ryzyka, do spożywania alkoholu w sposób wysoce ryzykowny i szkodliwy. Jest to wędrówka w dwie strony. Ktoś, kto dzisiaj pije alkohol na poziomie niskiego ryzyka może w wyniku różnego rodzaju okoliczności zwiększyć swoje picie do poziomu wysokiego ryzyka. Ktoś, kto dziś pije ryzykownie lub szkodliwie może na tyle ograniczyć swoje picie, aby radykalnie zmniejszyć wynikające z niego szkody. Abstynent może w każdej chwili zacząć pić, a osoba uzależniona może zostać abstynentem. Najmniej prawdopodobna jest sytuacja, że osobie uzależnionej uda się trwale ograniczyć spożywanie alkoholu, a więc wrócić na stałe do picia kontrolowanego, o niskim ryzyku szkód.

Ryzykowne spożywanie alkoholu to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i łącznie w określonym czasie) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Picie szkodliwe to taki wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne; ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

¹ Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Picie ryzykowne i szkodliwe <http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/picie-ryzykowne-i-szkodliwe>

Uzależnienie nabyty stan zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego, który może być okresowym lub stałym przymusem wykonywania określonej czynności lub zażywania psychoaktywnej substancji chemicznej (m.in. w odniesieniu do uzależnienia od alkoholu, narkotyków, leków czy papierosów). Nałóg wpływa destrukcyjnie nie tylko na zdrowie osoby uzależnionej; nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo i bezrobocie.

Współuzależnienie nie jest chorobą - jest zespołem nieprawidłowego przystosowania się do sytuacji problemowej. Koncentrując się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera, osoba współuzależniona nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę za jego funkcjonowanie, co w efekcie ułatwia pijącemu dalsze spożywanie alkoholu. U części osób współuzależnionych rozpoznaje się ostrą reakcję na stres, zaburzenia stresowe pourazowe lub zaburzenia adaptacyjne. Współuzależnienie diagnozuje się wyłącznie u osób dorosłych, które formalnie mogą wybrać inną drogę poradzenia sobie z problemem picia partnera. Dzieci nie mają żadnego wyboru. Są skazane na życie w takich warunkach, jakie stwarzają dla nich dorośli.²

Z posiadanych danych wynika, że KRPA w Wiśle w roku 2021 r. rozpoczęła postępowanie w stosunku do 14 osób (stan na 7.12.2021 r.), przy czym:

- w przypadku 7 osób wnioski zostały złożone przez członków rodziny,
- wobec kolejnych 3 osób – wnioski złożyli pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle, po uprzednim rozpoznaniu sytuacji w środowisku zamieszkania osoby,
- ponadto 1 wniosek wpłynął z Sądu Rejonowego w Cieszynie,
- 3 wnioski zostały złożone przez funkcjonariuszy Policji

W stosunku do roku 2018 liczba prowadzonych postępowań w 2020 roku jest alarmująco wyższa. Z raportów przekazanych przez Izbę Wytrzeźwień w Bielsku-Białej, z którą Gmina Wiśla ma podpisaną umowę, wynika, iż w 2020 roku 58 osób zostało umieszczonych w celu wytrzeźwienia, to jest o 207% więcej jak w roku 2018.

tabela 3. liczba osób umieszczonych w Izbie Wytrzeźwień 2018 –2020.

rok	2018	2019	2020
liczba osób	28	58	58

źródło: opracowanie własne KRPA Wiśla

Jednocześnie w ramach Zespołu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie, w 2020 roku z pomocy psychologa, w zakresie terapii uzależnień skorzystało 15 osób, w roku bieżącym: 24 osoby w tym jedna nieletnia.

Ponadto z danych przekazanych przez Komisariat Policji w Wiśle wynika, iż w roku 2020 na terenie naszej gminy przeprowadzono 1104 interwencji – w tym 132 interwencje domowe, 972 interwencji w miejscach publicznych. W 99 przypadkach powodem interwencji osoby były pod wpływem alkoholu.

Dlatego biorąc pod uwagę powyższe informacje bardzo ważne znaczenie ma niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudnościami w leczeniu odwykowym przeciwalkoholowym i pozostawianiu w stanie trzeźwości. Kolejnym tak samo ważnym aspektem jest wspieranie członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu.

² Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współuzależnienie <https://www.parpa.pl/index.php/rodzina-dzieci/wspoluzaleznienie>

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji oraz organizacji pozarządowych, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązania problemów z uzależnieniami od alkoholu na terenie Gminy Wiśla.

Zasoby w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz problemów z narkotykami.

Na terenie Gminy Wiśla rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmują się:

- 1) Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle,
 - 2) Zespół Interdyscyplinarny w Wiśle ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle oraz funkcjonujący w ramach jego struktury organizacyjnej Zespół Informacyjno – Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie,
 - 4) Urząd Miejski – referaty: PTKiS, RGŚ, RO, USC,
 - 5) Komisariat Policji w Wiśle,
 - 6) Miejski Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Wiśle, wraz z placówkami oświatowymi: Szkoła Podstawowa nr 1, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, Zespół Przedszkoli Miejskich, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 5.
 - 7) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Dziechcinka w Wiśle,
- jako jednostki zaangażowane bezpośrednio lub pośrednio w realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Wiśla, a w szczególności następujące grupy osób:

- 1) osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące ryzykownie lub szkodliwie,
- 2) osoby uzależnione od narkotyków i środków psychoaktywnych oraz osoby zagrożone uzależnieniem,
- 3) dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem),
- 4) rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym oraz narkotykowym.

IV. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Główny cel Programu, brzmi:

„Ograniczenie następstw (szkód zdrowotnych oraz zaburzeń życia rodzinnego) używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zmniejszenie zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież”

Cele szczegółowe:

- podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania substancji psychoaktywnych,
- prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych w szczególności dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,

- kształtowanie właściwych postaw wobec zjawiska narkomanii i narkotyków wśród mieszkańców Gminy Wisła,
- ograniczenie zjawiska inicjacji narkotykowej,
- promocja zdrowego stylu życia,
- podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Wisła na temat zjawiska narkomanii i innych uzależnień od różnych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych - czynnościowych (m.in. hazardu, pracoholizmu, Internetu, cyberprzemocy zachowań seksualnych, zakupoholizmu, związanych z dietą i odżywianiem i innych),
- wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,

Cel główny programu będzie realizowany poprzez następujące cele operacyjne i zadania, ujęte w poniższych tabelach:

Cel I: Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem				
lp.	Zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, leczenia odwykowego dla mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Pokrycie kosztów dojazdu do poradni leczenia uzależnień 	Urząd Miejski, MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych działaniami
B	Zwiększenie wiedzy na temat możliwości korzystania z różnych form pomocy wykwalifikowanych specjalistów	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z instytucjami i organizacjami prowadzącymi działania w zakresie terapii i rehabilitacji osób uzależnionych, w tym z publicznymi i niepublicznymi ZOZ oraz informowanie o dostępnych miejscach pomocy 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych działaniami • liczba szkoleń

Cel II: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie				
lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie Zespołu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie i Klubu Integracji Społecznej Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przygotowanie i doposażenie pomieszczeń na potrzeby specjalistów pracujących w Zespole oraz na potrzeby KIS; Organizacja grup samopomocowych,	<ul style="list-style-type: none"> • finansowanie działalności Zespołu dla osób z problemem alkoholowym • zatrudnianie specjalistów (min. psychologdy, logopedzi, terapeuci ds. uzależnień) • świadczenie poradnictwa i pracy socjalnej przez MOPS • realizacja procedury Niebieskie Karty • zwiększenie wiedzy nt. możliwych form pomocy 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj podjętych działań, min. szkoleń, warsztatów • liczba osób, które skorzystały ze wsparcia MOPS, Zespołu Informacyjno - Konsultacyjnego, KIS

B	Realizacja zadań wynikających z programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – współpraca z innymi jednostkami i organizacjami	<ul style="list-style-type: none"> finansowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w tym dotacja na prowadzenie Powiatowego Ośrodka Wsparcia Dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba i rodzaj podjętych działań, liczba osób, które skorzystały ze wsparcia
C	Organizowanie spotkań konsultacyjnych z udziałem specjalistów d/s uzależnień oraz przedstawicieli różnych grup zawodowych spotykających się z problemem uzależnień (gminnych i pozagminnych), a także organizowanie spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie cyklicznych spotkań tematycznych udział w spotkaniach i konferencjach 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób biorących udział w spotkaniach, konferencjach liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego liczba spotkań grup roboczych

Cel III:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Edukacja dzieci i młodzieży, realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, organizacja dodatkowych zajęć, środowiskowych programów profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie i prowadzenie zajęć edukacyjno-warsztatowych realizowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi z aspektami choroby alkoholowej i skutkami w postaci min. zachowań przemocowych; szkodliwego wpływu narkotyków i innych środków psychoaktywnych na organizm człowieka 	MZEAS Wisła placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> liczba i rodzaj przeprowadzonych zajęć liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach
B	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie i prowadzenie na terenie szkół zajęć edukacyjno-warsztatowych nt. szkodliwego wpływu alkoholu i środków odurzających oraz narkotyków, na człowieka realizowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi z aspektami choroby alkoholowej i skutkami w postaci min. zachowań przemocowych 	MZEAS Wisła placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> liczba i rodzaj przeprowadzonych zajęć liczba dzieci i młodzieży szkolnej uczestniczących w zajęciach

C	Tworzenie dodatkowych form spędzania czasu przez dzieci i młodzież poprzez przedłużenie pracy świetlic szkolnych oraz organizację zajęć pozalekcyjnych i wakacyjnych, tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież	<ul style="list-style-type: none"> realizacja zajęć pozalekcyjnych i wakacyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym, zajęć wyrównawczych, w połączeniu z zajęciami o charakterze informacyjno-edukacyjnym realizacja środowiskowych programów profilaktycznych min. organizacja spotkań i imprez o charakterze informacyjno-edukacyjnym promowanie zdrowego stylu życia 	MZEAS Wisła placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> liczba środowiskowych programów profilaktycznych liczba i rodzaj prowadzonych zajęć liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
D	Poszerzenie zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie edukacji, integracji i rekreacji, jako alternatywne możliwości spędzania wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych i intergracyjno-rekreacyjnych 	Urząd Miejski, Referat PTKiS, MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba i rodzaj podjętych działań, liczba osób, które skorzystały ze wsparcia
E	Poszerzenie oferty zajęć informacyjnych i edukacyjnych w zakresie negatywnych wpływ alkoholu i innych substancji uzależniających na organizm człowieka w czasie organizowanych wyjazdów na zielone szkoły	<ul style="list-style-type: none"> dofinansowanie zielonych szkół 	MZEAS Wisła placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> liczba dofinansowanych form spędzania czasu wolnego liczba dzieci uczestniczących w tych formach
F	Tworzenie oraz rozwój bazy do realizacji działań informacyjnych, edukacyjnych, integracyjno-rekreacyjnych, sportowych oraz miejsc aktywnego spędzania czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> rozwój bazy do realizacji zadań związanych z kierowaną do mieszkańców Gminy Wisła ofertą zajęć w zakresie sportu, edukacji, integracji i rekreacji jako alternatywne możliwości spędzania wolnego czasu 	Urząd Miejski, Referat PTKiS,, Referat RGŚ, MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba i rodzaj podjętych działań, liczba osób, które skorzystały ze wsparcia

Cel IV:

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Zapewnienie możliwości korzystania z różnych form wsparcia i pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin, organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży, wskazywanie właściwych form spędzania czasu wolnego, profilaktyka lokalna	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi prowadzącymi działalność informacyjną, edukacyjną, i integracyjno-rekreacyjną w zakresie profilaktyki uzależnień, min. organizacja dni trzeźwości 	Urząd Miejski Referat Organizacyjny	<ul style="list-style-type: none"> liczba i rodzaj podjętych działań, liczba osób, które skorzystały ze wsparcia

B	Rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy dostępnych na terenie gminy i powiatu	<ul style="list-style-type: none"> współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego celem realizacji zadań pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba i rodzaj podjętych działań
C	Zwiększenie wiedzy i świadomości nt. możliwości pozyskania form pomocy, zapewnienie pomocy rodzinom potrzebującym, upowszechnianie informacji nt. dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin	<ul style="list-style-type: none"> praca socjalna praca w ramach kontraktu socjalnego pomoc osobom uzależnionym i rodzinom, integrowanie ze środowiskiem udostępnianie informacji w środowisku 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba działań i rozdystrybuowanych materiałów informacyjnych

Cel V: Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie prowadzonej promocji i reklamy napojów alkoholowych				
lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych sprzedaży alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych 	KRPA Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba realizowanych kontroli
B	Eliminowanie ewentualnego naruszenia obowiązujących przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przez sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych 	KRPA Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba i rodzaj podjętych działań

Cel VI: Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego - zapewnienie działalności Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych				
lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Zabezpieczenie pracy Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zatrudnienie pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> obsługa administracyjna, wynagrodzenia członków KRPA, pokrywanie kosztów sądowych prowadzenie akcji informacyjno- edukacyjnych prowadzenie interwencji oraz postępowań o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego kierowanie wniosków do 	Urząd Miejski, Referat Organizacyjny Urząd Stanu Cywilnego MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób objętych działaniami liczba szkoleń liczba wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,

		sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego, <ul style="list-style-type: none"> współpraca z MOPS W Wiśle, instytucjami i organizacjami oraz jednostkami samorządu terytorialnego 		
B	Zabezpieczenie pracy Biegłym Sądowym: psycholog i psychiatra	<ul style="list-style-type: none"> wydawania opinii przez biegłych 	KRPA Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób skierowanych na badanie psychiatryczno-psychologiczne

Efektywne wykorzystanie zasobów instytucjonalnych, wymienionych w części diagnostycznej i wybranych inicjatyw lokalnych odbywać się będzie poprzez:

– *profilaktykę uniwersalną* – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych;

– *profilaktykę selektywną* – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego;

– *profilaktykę wskazującą* – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych;

– *terapię i rehabilitację* – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

V. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zamierzonymi efektami działań podejmowanych w ramach realizacji celów Programu są:

- 1) zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego,
- 2) zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież,
- 3) zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu,
- 4) zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego,
- 5) zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
- 6) promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022* jest koordynowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle, którego zadaniem jest komunikacja pomiędzy poszczególnymi podmiotami wdrażającymi i realizującymi zadania w środowisku lokalnym, oraz ich formalne rozliczenie oraz prowadzenie monitoringu realizacji owych zadań, a także dokonywanie ewaluacji.

Nadzór nad realizacją zleconych zadań prowadzi Urząd Miejski w Wiśle.

Podmioty wdrażające i realizujące poszczególne zadania zobowiązują się do przedstawiania jednostce koordynującej informacji o podjętych zadaniach, postępie w ich realizacji oraz problemach wynikłych w trakcie.

Bieżący monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz wdrażanie działań korygujących.

VII. ZASADY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków planowanych w budżecie Gminy Wiśla, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (100%).

Planowane na rok 2022 łącznie nakłady finansowe wynoszą 800.000,00zł.

Zasady wynagradzania członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkowie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości:

1) za każdą z następujących czynności:

- 100,00zł brutto - udział w posiedzeniu komisji,
- 200,00zł brutto - przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych,
- 200,00zł brutto - reprezentowanie spraw związanych z zastosowaniem obowiązku leczenia odwykowego przed sądem,
- 200,00zł brutto - udział w szkoleniu

2) 150,00zł brutto za przeprowadzenie działania o charakterze interwencyjnym wobec osób nadużywających alkoholu

2. Przewodniczący Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na pierwszym posiedzeniu komisji w 2022 roku wyznacza z członków komisji:

1) 1 osobę, która pełnić będzie funkcję sekretarza komisji. Zakres obowiązków sekretarza określa Przewodniczący Komisji i przekazuje sekretarzowi w formie pisemnej na pierwszym posiedzeniu komisji,

2) zespół zadaniowy składający się z 2 osób do przeprowadzania działań o charakterze interwencyjnym wobec osób nadużywających alkoholu,

3) zespół zadaniowy składający się z 2 osób do prowadzenia kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych z zastrzeżeniem, że kontrola przeprowadzana jest przez 1 członka tego zespołu wraz z wyznaczonym pracownikiem lub pracownikami organu wydającego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Przewodniczący może w trakcie trwania roku dokonać zmian w składach osobowych zespołów zadaniowych jak również powierzyć funkcję sekretarza komisji innej osobie.

4. Osoba pełniąca funkcję sekretarza otrzymuje oprócz wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1 dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 350,00zł brutto miesięcznie.

